

Maragall sacseja

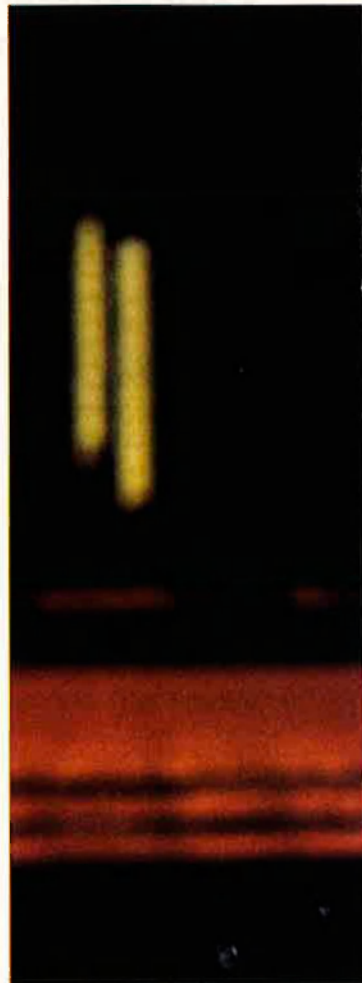
L'accidentada aparició pública de la plataforma Catalunya Segle XXI ha irromput enmig dels pactes PSOE-CiU i del procés de renovació del PSC.

El diumenge, dia 17 d'octubre, un dels impulsors de la plataforma Catalunya Segle XXI era a casa seva treballant a l'ordinador. Retocava, a la pantalla, un esbós de document que havia de servir per a iniciar el debat que ha d'activar la plataforma maragalliana del canvi de segle. Una trucada d'un company d'aventures demanant-li si ha vist els diaris del dia. Resposta negativa. Un rotatiu publicava precisament el text que ell tenia curiosament guardat al disc dur de l'ordinador. L'assumpte ja feia dies que havia esclatat, a desgrat seu i de tots els promotors de la idea, però a partir d'aquell dia ja no restava detall per descobrir. La primera reacció fou de perplexitat. La segona, de preocupació. Evidentment, el projecte s'havia escapat de tot control i anava a un ritme marcat per interessos aliens.

L'aventura havia començat cinc mesos abans. A la segona quinzena del mes de maig, Pasqual Maragall reunia en un despatx de l'Ajuntament tres amics seus. Amics que no es coneixien entre ells, però units per una amistat d'anys amb l'alcalde de Barcelona, a banda una certa sintonia progressista. Al voltant de la taula seien Francesc Raventós, responsable del Pla Estratègic de Barcelona i home pont entre Maragall i el món empresarial català, Joan Cals, un professor d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona i militant a la reserva del PSC, i Antoni de Moragas, arquitecte fill d'arquitecte del mateix nom i renom i, temps era temps, delegat de Cultura del PSUC. Aquell dia Maragall no era només l'alcalde de Barcelona, preocupat per la ciutat, ni únicament el municipalista, preocupat per la salut de tots els municipis catalans, o europeus. Aquell dia parlava el Maragall inquiet, que té al cap el Principat de Catalunya i que vol capgirar la situació per espolsar-ne el pujolisme. Es va referir a la difusa acció catalana en minúscula, a un punt de trobada del catalanisme —que no fos estrictament pujolista—, a iniciar una reflexió, en principi només en el terreny de les idees, sobre com ha de ser el catalanisme del futur i la conveniència de reeditar processos de mobilització unitaris, de l'estil del Congrés de Cultura Catalana, on convergissin, en el bon sentit de la paraula, des del liberal il·lustrat fins a l'independentista dissident.

Moltes d'aquestes idees, les havien anat sentint els amics de Maragall per separat, especialment després de l'estiu olímpic del 92, en llargues tardes de tertúlia relaxada i visionària a la casa de l'alcalde, a Rupit. Però ara havia arribat l'hora de la sistematització. Sobre la taula van anar caient, una per una, les idees que Maragall feia temps que cuinava en el seu cap, independentment, en principi, de les que cuina el seu amic Raimon Obiols als fogons del carrer de Nicaragua, per més que, en esperit, siguin bastant semblants. A fi de documentar els seus tres amics, els va donar un recull d'articles i escrits diversos, la majoria produïts per ell. Però sobretot Maragall els va fer un encàrrec: que elaboressin un document-crida que recollís la proposta i que pensessin en un grup de 15 persones, representatives de diversos àmbits del món professional i cultural, per a encapçalar la plataforma. L'estructura organitzativa de Catalunya Segle XXI quedaria, segons la idea de l'alcalde de Barcelona, integrada per un "secretariat" de quinze persones amb "lideratge social" i per una assemblea àmplia, que hauria d'arribar a les mil persones, que integrarien el gruix del moviment, que fóra presentat com una "plataforma de debat i discussió per a analitzar i definir els problemes de Catalunya i llançar propostes d'actuació amb vista a construir un nou consens catalanista".

Quatre reunions. El grup inicial s'ha reunit tres vegades més, l'última immediatament després de les vacances estivals. Mentre treballaven en l'esborrany, la possibilitat que Maragall encapçalés la candidatura del PSC a la presidència de la Generalitat havia sortit —"col·lateralment", afirma un dels impulsors— en les reunions, però l'alcalde sempre ha desvinculat, davant els seus col·laboradors, la plataforma de la seva hipotètica candidatura. La intenció seria, doncs, de mantenir-se en el món de les idees, però com que el terreny de la prepolítica és relliscós, Catalunya Segle XXI ha estat interpretada com un coixí per a possibles vel·leitats electorals futures. No ho veuen així, els seus promotors. "No treballem per a això —asseguren amb rotunditat—; treballem des del compromís cultural, independentment de l'escenari polític". Amb tot, les mateixes fonts re-

Pasqual Maragall. L'alcalde de Barcelona s'ha reunit quatre vegades amb els autors del document de la plataforma Catalunya Segle XXI, que ell impulsa. Narcís Serra (baix, a la pàgina següent) observa els moviments de Maragall des de Madrid.

socialisme català

JORDI MORERA

RAFA GIL

coneixen que les conseqüències del procés són imprevisibles, si bé esperen que siguin positives, i no descarten que se'n pugui derivar "un moviment polític, però no necessàriament", o que el seu treball pugui ser utilitzat en el futur per una candidatura. Amb tot, asseguren que la plataforma "té sentit per ella mateixa". No es tractaria, doncs, de catapultar Maragall a l'altre balcó de la plaça de Sant Jaume, sinó de donar una "empenta" al clima polític del país.

El document que va aparèixer públicament fa uns dies estava escrit des del mes d'agost, asseguren fonts de la plataforma. El fet de la publicació ha alterat calendaris i estratègies. En principi, d'acord amb el calendari establert per a llançar públicament Catalunya Segle XXI, la plataforma no havia de sortir a la llum fins abans de mitjan 1994. La filtració de la iniciativa preocupa els seus promotors per un doble motiu: perquè el document publicat no és el definitiu i per les possibles conseqüències que pugui tenir per al futur de la plataforma. Pel

que fa al document publicat, els seus autors el consideren provisional, "insuficient i poc explícit". Respecte al futur de la plataforma, fonts acostades asseguren que la filtració no ha interromput els treballs, però sí que els ha polititzats, i podria obligar Maragall a "reconsiderar alguns aspectes".

El preu de l'estabilitat PSOE-CiU. El fet és que sobre l'aparició pública de la plataforma Catalunya Segle XXI han pesat com una llosa tremenda els darrers pactes CiU-PSOE. L'OPA que vol llançar una plataforma d'aquest tipus cap a sectors "roquistes" implica intranquil·litat, encara que a terme mitjà tingui poques possibilitats d'èxit. Miquel Roca —que ha declinat tot comentari sobre la proposta de Maragall—, havia abandonat, fa un any, la secretaria general de CDC, però avui torna a estar en ple funcionament i lliurat a la negociació amb el PSOE. El Govern espanyol, sense majoria absoluta al Congrés i amb un PP i una IU desficiant-se per erosionar-lo, té com a prioritat absoluta l'estabilitat, cosa que només li pot donar CiU. Per tant, qualsevol cosa que pogués distòrcer una política d'entesa esdevindria molesta, almenys ara. En concret, ha sortit el vice-president del Govern, Narcís Serra, com un dels menys interessats perquè la plataforma Catalunya Segle XXI funcioni. Fonts de la plataforma confirmen possibles "pressions" provinents de Madrid, sense especificar res més, però un col·laborador directe de Serra, consultat per aquesta revista, ha negat aquesta possibilitat. "En Narcís n'està assabentat, i si no hi hagués estat d'acord, aquesta iniciativa no hauria sortit", explica el col·laborador del vice-president, que remarca, a més, la vinculació Serra-Maragall: "Tant Narcís com Maragall tenen atracció per aquests sectors". Segons aquest mateix in-

Raimon Obiols. El primer secretari del PSC ha donat suport públic a la plataforma de Maragall.

Pasqual Maragall, Jordi Solé Tura i Josep M. Sala. El PSC discuteix la seva renovació interna.

terlocutor, la plataforma no posa en perill els pactes PSOE-CiU i Serra hi dona suport, "perquè tot el que sigui augmentar el pes del PSC a Catalunya està bé". Finalment, recorda que, quan Felipe González ve a Catalunya, visita sovint Pere Duran Farell o Santiago Dexeus, persones vinculades al projecte maragallià.

El PSC ha rebut l'aparició pública de la plataforma de Pasqual Maragall en ple procés de renovació de partit i de discurs, amb el debat latent sobre la manca de candidat per a presentar a les autonòmiques del 96. El primer que ha passat és que, tot i els desmentiments d'Obiols, la plataforma de Maragall s'ha assimilat ràpidament amb la seva candidatura. Des dels impulsors de la plataforma hi ha qui critica que Maragall hagi portat "les dues coses barrejades". Sigui candidat o no ho sigui —tèdicament, el partit no tenia previst de decidir-ho fins al 95—, el ball de noms entre Maragall, Nadal, i Serra i Borrell a segona fila, com a presidenciables ha esclatat. Aquest fet, més l'alteració que representa en el calendari de renovació del partit, ha fet que els socialistes catalans encaixin, no sense sorpresa, la iniciativa de Maragall. Fonts de la plataforma asseguren que Obiols n'estava al corrent des del primer dia i, encara que que no hi estigui d'acord "al cent per cent, hi dona ple suport".

Adéu al cinturó. Però, dins les files del socialisme català la plataforma de Maragall ha desvetllat temors pel possible i hipotètic perill que representa quant a desplaçament del vot tradicional dels socialistes. Un dels principals objectius confessats de Catalunya Segle XXI és d'aconseguir una ampliació significativa de la base social catalanista del PSC. Els impulsors de la plataforma pretenen que aquesta es converteixi en un "punt de trobada" de les di-

verses tradicions del catalanisme amb la finalitat, segons paraules de Pasqual Maragall, "d'anar més enllà del nacionalisme oficial". Amb aquesta voluntat, Maragall ha explicat el seu projecte a destacats representants del tarradellisme, com l'ex-conseller de la Generalitat, Manuel Ortínez, i el rector de la Universitat de Barcelona, Josep Maria Bricall; ha parlat de la possible participació simbòlica en la iniciativa de les vídues de Ramon Trias Fargas, Josep Pallach i Josep Tarradellas, i de familiars directes del president Companys; i ha sondat dos diputats independentistes, Jaume Rodri i Josep Maria Reguant. El "punt de trobada" del catalanisme quedaria arrodonit amb la hipotètica incorporació de sectors roquistes i liberals de CDC.

Aquest aprofundiment en el catalanisme és vist amb recel per alguns sectors del PSC, preocupats per les conseqüències electorals d'una estratègia d'aquesta mena amb vista als comicis autonòmics del 1996. Aquests sectors, dels quals forma part Narcís Serra, són partidaris que el PSC faci un esforç especial per captar els votants que tradicionalment voten PSOE a les eleccions generals, però que s'absteneu en les autonòmiques. Es tracta d'una bossa de 300.000 o 400.000 votants -aproximadament un 10% del cens-, que viu majoritàriament al cinturó industrial de Barcelona i habitualment castellanoparlant. Uns votants que sistemàticament donen la victòria al PSOE a Catalunya en totes les eleccions legislatives, però que amb la seva abstenció autonòmica priven el PSC de tota opció real d'aconseguir la presidència de la Generalitat.

Un estudi publicat recentment i dirigit pel professor Josep Maria Colomer posa de manifest que el principal motiu pel qual aquests electors d'esquerra no donen suport al PSC en aquestes ocasions és pel caràcter "excessivament catalanista" del partit que dirigeix Raimon Obiols. Segons l'estudi de Colomer, el distanciament entre el PSC i aquest grup de votants es converteix en insalvable en les eleccions autonòmiques perquè en aquests comicis l'eix nacional (catalanisme-espanyolisme) és molt més decisiu que no pas l'eix esquerra-dreta, just al contrari del que passa en les eleccions legislatives.

Segons aquests sectors socialistes, doncs, vincular la superació del pujolisme a un increment de la component catalanista del PSC seria, vistes aquestes dades, un error estratègic. En aquesta línia s'ha manifestat, en unes declaracions a EL TEMPS, Antonio Ruiz, portaveu d'Esquerra Socialista, corrent intern del PSC: "Aquest intent d'accentuar el catalanisme del PSC sembla un intent de Maragall per apropiarse a determinades capes mitjanes de la societat, sectors liberals, professionals, petits i mitjans empresaris..., però aquests són uns sectors que

Pujol té molt ben lligats". El portaveu d'Esquerra Socialista veu "difícil" que el PSC "pugui aconseguir entre aquests sectors socials més penetració de la que ja hi té", i indica el perill que "de rebot, amb aquesta estratègia, no provoquem que s'incrementi l'abstenció entre el nostre electorat natural". Gràficament, Antonio Ruiz es mostra preocupat per la possibilitat que "no sols no guanyem la Generalitat, ans perdem l'Ajuntament de Barcelona; en comptes d'un pas endavant, n'hauríem fet dos endarrere".

En canvi, un destacat membre gironí del PSC, encarat a aquesta hipòtesi, assenyalava que, tot i no compartir la forma com Maragall ha plantejat la seva plataforma, "l'ampliació del nostre missatge catalanista no hauria de tenir conseqüències electorals negatives". En aquest

DOMÈNEC UMBERT

Joaquim Nadal. En ple debat sobre el candidat socialista a la presidència de la Generalitat de Catalunya, el nom de l'alcalde de Girona ha tornat a sonar.

sentit, recorda que "el PSC continuaria estant compromès en la línia de consolidar un estat espanyol democràtic". Segons aquest dirigent, "la total inexistència de sectors independentistes dins el partit és la millor prova que el compromís espanyol del PSC no ha de ser posat en dubte per cap elector".

Malgrat els reiterats intents de la nostra revista, no han volgut fer valoracions sobre aquesta polèmica cap dels dos principals dirigents municipals socialistes del cinturó barceloní: José Ignacio Pujana i Manuela de Madre, alcaldes de l'Hospitalet i Santa Coloma de Gramenet, respectivament.

En tot cas, la qüestió electoral és també, a termini curt i mitjà, una base essencial del joc de cruïlles en què es troba el socialisme català. Un trencaclosques que potser només reclama una solució: el nom del pròxim candidat a la presidència de la Generalitat de Catalunya.

Pere Martí / Eduard Voltas